

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 34.

V Ljubljani, četrtek 11. februarja 1926.

Leto I.

Slovenija na bobnu.

V pretečenem letu so izvršila so disca v Sloveniji 48.000 eksekucij tako je povedal Korošec v parlamentu. Grozna številka, grozne posledice, ki jih je rodila davčna preobremenjenost in davčno izkoriščanje. Naglih korakov raste popolna poverizacija in naglih korakov drvi v gospodarsko katastrofo Slovenija. Najhujše pa občuti vso to katastrofalno in v ničemer upravičeno propadanje gospodarskega življenja slovenski delavec. Vsaj je danes brezposelnost, skrajšani delovni čas, neplačani dopusti običajni in splošen pojav med industrijskim delavstvom.

Umevno je, da tudi delavcu ni vseeno, če počivajo tovarniški obrati, da mu ni vseeno, ali so tukaj možnosti zaslužka in dela ali ne.

Zato je na čimprejšnji rešitvi slovenskega gospodarskega problema močno zainteresiran tudi slovenski delavec.

Tudi naš delavec se torej s skrbi vprašuje: Zakaj preživlja Slovenija tako opasno in težko krizo in kako more Slovenija najučinkovitejše sodelovati pri upostavitvi slovenskega gospodarstva, da se prepreči popolna katastrofa.

Enotno slovensko fronto priporočajo meščanski krogi. Priporočajo, naj Slovenija enotno nastopi proti davčni preobremenitvi, upajoč, da bo z omiljenjem davčnih bremen znova oživela gospodarska in industrijska delavnost.

In vendar: Vprašanje slovenske industrije ni v svojem bistvu davčno vprašanje. To je splošno vprašanje. Zato je rešitev pred sicer neizbežno katastrofo možna le, če se iz temelja izpremeni ves gospodarski sistem v državi. Dokler pa bodo gospodarsko politiko v državi narekovali vojaški oziri in vojaško-strategične potrebe, toliko časa zmanjšanje davčnih bremen ne bo pognalo tovarniških koles.

Akutna in trajna kriza postavlja na dnevni red vprašanje, če je po narodnostnem principu ustvarjena država življenja zmožna in za gospodarstveno življenje sposobna. Posebej pa, če je Slovenija po svojem pretežnem delu industrijska pokrajina našla svoje torišče in svoje mesto v novi državni obliki.

Danes smo narod eksekutov! Kot taki se smemo in moramo vprašati: če nam strižejo volno in zadnje prihranke z našim privoljenjem in po naši krivdi. — Pred polomom ima vsak pravico, da se vpraša, če je prišel polom zato, ker ni dobro in pametno gospodaril ali pa zato, ker je na njegov polom vplivala višja sila, ki je tudi umen gospodar preprečiti ni mogel.

Gospodarski krogi nosijo na žalostni, pasivni bilanci svojo neoporečno krivdo.

Svoj čolnici so zaupali meščanskim političnim strankam. Te politične stranke pa so zastopale Slovenijo brez gospodarskega programa brez gospodarskega načrta. Strankarske koristi, osebni dobički in slično je postavilo v ozadje reševanje perečih gospodarskih problemov. Pa so pravili in zatrjevali, da rešujejo in ustvarjajo in konsolidirajo državo, pri tem pa je propadlo lastno ognjišče in nad temi strankami se sedaj podira lastna streha.

Za ceno političnih drobtin so glasovali vsi od klerikalcev do sa-

Pašičevo kolebanje. — Proračunska debata.

Belgrad, 11. febr. Vlada še ni demisionirala. Pašič išče izhoda. Radič je bil pozvan na odgovor. Kar so radikali povedali Radiču ne more biti bogve kako prijetno, ker je Radič prišel ob sopo, kar ni pri njem običajno. Včeraj se je vršila ministrska seja, katere se pa ni udeležil minister notranjih poslov Maksimovič, ki vodi hudo borbo proti Radiču. Radikalni prvaki so vsi proti Radiču. Pašiču se bo težko posrečilo preprečiti demisijo njegove vlade.

Belgrad, 11. februarja. Včerajšnja seja narodne skupščine, ki bi morala nadaljevati s proračunsko debato, se je razvila v praveči spopad med radikali in muslimani. Muslimanski poslanec Salih Baljič je z ostrimi besedami napadel mi-

nistra ver Trifunovića radi njegovega postopanja napram bosanskim muslimanom. Baljič je očital vladi v rezkih besedah, da ogroža obstoj muslimanov v Bosni in Hercegovini. Minister Trifunović se je zagovarjal, da ta očitke ni utemeljen, ker on nima nič proti muslimanom in kot minister za vere štiti enako vsa veroizpovedanja v državi. V proračunu se nahajajo primerne postavke za verske potrebe muslimanov. Nato se je vršil besedni dvoboj med Salihom Baljičem in ministrom dr. Sukićem, ki je kot predsednik radikalov pobijal izvajanja poslanca Baljiča. Ko je Baljič ponovil svoje očitke, je prišlo do burnih prizorov. Proračunska debata se bo jutri nadaljevala.

Posredovanje male antante v Temešvaru.

Belgrad, 11. febr. Včeraj dopoldne je bila v veliki dvorani prefekture otvorjena konferenca zunanjih ministrov male antante. Program konference je obsežen, vendar mu je poglavitna točka določitev stališča male antante napram Madžarski. V podrobnem obsega gradivo, ki ga namerava sestanek obdelati šest točk.

1. Proučitev odnošajev do Madžarske v zvezi s ponarejevalno afero in določitev taktike male antante pred društvom narodov.

2. Razprav o notranjih razmerah v mali antanti ter odnošaji male antante do drugih držav.

3. Diskusija o položaju, ki ga je otvorila konferenca v Locarnu. Pokrene se tudi vprašanje, da se sklenejo podobne varnostne pogodbe z drugimi državami.

4. Sprejem Nemčije v društvo narodov.

Horthy in Bethlen sta nepoboljšljiva.

Budimpešta, 11. febr. Madžarska vlada se je postavila odeno na stališče, da se ogrski narod nima pravice vmešavati v zadevo ponarejanja denarja celo poslanci ne smejo na shodih svojih volilcev omenjati ponarejanja frankov. Za nedeljo so v Budimpešti sklicali socijalni demokrati tri shode, ki so pa bili vsi prepovedani. V svrhu uspešnega boja proti poštenemu politič-

5. Sodelovanje Amerike v finančni vzpostavi Evrope.

6. Razgovor glede položaja, ki ga zavzema Češkoslovaška v mali antanti in glede njenih odnošajev napram Poljski, Nemčiji in Avstriji. — Od rezultatov te konference je odvisen bodoči razvoj odnošajev v Srednji Evropi.

Temešvar, 11. febr. Kar se tiče nastopa v vprašanju madžarske ponarejevalne afeje, je temešvarska konferenca sklenila počakati, kako izpade preiskava. Glede splošnega položaja v Evropi je konferenca pretresala to vprašanje v zvezi s sporazumom v Locarnu. Izdelala je gotove smernice za mir med balkanskimi narodi. Nato je bila seja zaključena. Izdan je bil komunike, ki malo pove, kakor sploh ta konferenca. O glavnem vprašanju, priznanju Rusije, tudi previdno molče.

nemu mnenju o škandalu je vlada odtegnila tudi berlinskemu socijalnodemokratskemu dnevniku »Vorwärts« poštini debit. Vsa javnost pa je mnenja, da je beli teror z vsemi svojimi škandali in megalomanijo temeljito doigrall, zlasti, ker hoče tudi Francija tirati zadevo pred zvezo narodov, čemur se niti Anglija ne bo upirala.

Mussolini se umika.

Rim, 11. febr. Mussolini je odgovoril Stresemannu, ponavljajoč svoje znane fraze o poslanstvu fašistične Italije ter zagovarjajoč raznarodovalno politiko njegove vlade. V splošnem pa je očitno, da je Mussolini skušal s tem svojim govorom le prikriti svoj umik. Nemcev se boji. V tem govoru že ni bilo več one arogantnosti, ki je odlikovala njegov prvi govor. Mussoliniju je vsa stvar zelo neprijetna. Kdor pozna Mussoli-

nija, ve, da je skušal s tem govorom vzdržati v notranjosti domnevo moči, na zunaj pa zatajiti svoj prvi govor.

Berlin, 11. febr. Vsa nemška javnost odobrava odločni nastop nemškega zunanjega ministra proti Mussoliniju v zadevi verstva nemške narodne manjšine v Južnih Tirolah. Protestu so se priključili tudi nemški nacionalisti. Nemško ljudstvo je s tem emotno nastopilo zoper italijanski fašizem.

pritajeno upala na dan.

Smo narod eksekutov, smo narod obubožanih in upropaščenih, vendar pa je prosjačenje za znižane davke neprimerno in nevrudno. Smo enakopravni in kot taki vsaj do gospodarskega življenja upravičeni.

Ekspanzivnosti in brezobzirnosti srbske buržuazije pa more le razredno orijentirani delavski razred napraviti konec. Tudi ta borba je v svojem bistvu borba dveh razredov in — delavskemu razredu pritiče zato glavna in prva vloga.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pitna enostolpna vrsta 2-25 Din. Pri večjem številu objav popust.

KLERIKALCI SE DOBRIKAJO...

Belgrad, 11. febr. Včeraj se je vršila seja davidovičevcev, spahovcev in slovenskih klerikalcev, na kateri so naši koroščevci skušali oprati svojega vodjo. Na tej seji so tajili svoj federalistični program, toda smejala sta se jim i Davidovič i Spaho.

VTISI ALBERTA THOMASA V BELGRADU.

Belgrad, 11. febr. Ravnatelj mednarodnega urada za delo Albert Thomas je včeraj posetil narodno skupščino, in prisostvoval proračunski debati. Nato je izrazil svoje zadovoljstvo o sprejemu in bivanju v Belgradu. Namen njegovega prihoda v Belgrad je bil, posredovati, da se konvencije društva narodov o zaščiti delavstva predlože nar. skupščini v zmislu določb verzajske mirovne pogodbe. V to svrhu se je posvetoval s Pašičem, Ninčićem in Simonovičem. Konferenca je imela uspeh. To vprašanje pride na dnevni red takoj, ko bo zaključena proračunska debata, ki se po skupščinskem poslovniku ne sme prekiniti.

BIVŠI NEMŠKI KRONPRINC IN RAZLASTITEV KNEZOV.

Berlin, 11. febr. V včerajšnji seji državnega sveta nemškega državnega zbora je ugotovil dr. Rosenfeld, da so nedavno imeli nemški nacionalci z bivšim prestolnaslednikom v Berlinu posvetovanje, na katerem so sklepali, kako naj nastopajo nacionalisti v razpravi o razlastitvi nemških knezov. Hohenzollernci hočejo torej še vedno komandirati Nemčiji, pri čemer jih podpirajo nemški fašisti.

COOLIDGE SE BRANI POSREDOVATI PRI ŠTRAJKU.

Washington, 10. febr. Delavstvo antracitnih rudnikov v Zedinjenih državah štrajka že več mesecev. Z ozirom na to je senat naprosil predsednika Coolidgeja, da posreduje med rudniškimi podjetniki in delavstvom. Predsednik pa je posredovanje odklonil.

KRVAVA DEMONSTRACIJA NEZAPOSLENIH.

Varšava, 11. febr. V Kališevu na Poljskem se je zbrala včeraj več tisoč nezaposlenih delavcev broječa množica pred magistratnim poslopjem ter poslala k predsedniku deputacijo, ki je prosila za zvišanje podpore za nezaposlene. Predsednik zahtevi ni mogel ustreči, zaradi tega se je množica razburila, naskočila poslopje, pretepla predsednika ter razbila velik del oprave. Policija je bila brez moči. Po prihodu vojaštva, ki je nastopilo s silo, je bilo ranjenih devet delavcev in več vojakov. Včeraj je bil zopet mir.

Borza.

Danes notira Zagreb: Berlin 13.528 do 13.568, Italija 229-230.31 (228.48-229.68), London 277.01-278.21 (276.18-276.38), New York 56.78-57.08 (56.70-56.75), Pariz 209.36 (210.-212), Praga 168.38-139.38 (168.22 do 169.22), Dunaj 79.97-8.037 (7.995-8.035), Curih 10.95-10.995 (10.9375-10.9775).

Curih. Belgrad 9.135 (9.145), Budimpešta 70.60 (72.60), Berlin 123.60 (123.60), Italija 20.95 (20.90), London 25.25 (25.25), New York 519.30 (519), Pariz 19.04 (19.20), Praga 15.355 (15.365), Dunaj 73.05 (73.05), Curih 27.5, Bukarešta 2.245 (2.255), Sofija 3.65 (3.65), Atene 7.65 (7.75), Varšava 73.50 (70.50), Amsterdam 208.10 (208.12), Bruselj 23.60 (23.57), Kopenhagen 128.05 (127.75), Stockholm 139.15 (139.05), Oslo 105.55.

Stresemann in Ninčič.

Mussolinijevo nastopanje, predvsem pa njegove odredbe proti nemškim manjšinam v južni Tirolski, so izzvale v nemški javnosti enodušen in učinkovit odpor. Pod vtisom teh činjenic je nastopil proti fašistovskemu nasilju tudi zunanji minister Stresemann v berlinskem državnem zboru.

Vso evropsko javnost je presenetila Stesemannova odločnost in jasnost. Preko zavesti, da je nemški narod danes po svetu premaganec, je z vso jasnostjo povedal, da je nemški narod samostojen in upravičen braniti pravice nemških manjšin v Italiji.

Kakšna razlika med Stresemannom in Ninčičem. „Zmagovita“ Jugoslavija se boji povedati tudi Mussoliniju, da imajo narodne manjšine v Italiji popolno pravico samostojnega kulturnega in gospodarskega napredka.

Čemu zagotavlja Ninčič Mussolinija, da vlada med njim in našo državo pristržno prijateljstvo? Ali ni očitno, da pri tem ne govori iskreno, ne pove resnice? Pa nam le bolj imponira nemška močnatost, odločnost njihovega zunanjskega ministra.

Nismo nacionalisti, in nismo za nacionalistično reševanje narodnih sporov. Omenjamo to le, da vidi naš narod, in zlasti naša mladina, kako različen je ponos in kako različno pojmujejo dolžnosti naroda v Berlinu in v — Belgradu.

Vladni program švedskih socializmov.

Sredi januarja je bil predložen švedskemu parlamentu delovni program švedskih socializmov. Kakor znano, vodi v Švedski državne posle socialistična vlada. Ta vlada hoče, sodeč po tem njenem delovnem programu, izvesti do kraja takozvano socializacijsko državo. Da bo to delo našim sodrugom bolj razumljivo, moramo poudarjati, da je delavsko gibanje na Švedskem tako uplívno in odločujoče, da se preko njega ne more vladati, ter da je tudi državno uradništvo močno prepojeno demokratičnega in socialnega duha, tako, da ni od te strani pričakovati odpora proti dalekosežnim reformam, ki jih nameravajo izvesti tamošnji socialisti v vsem javnem, političnem in gospodarskem življenju Švedske. V gospodarskem pogledu se ta politika državnega socializma še bolj izvaja in sicer s tem, da se kompetenca in delokrog države in občin bolj in bolj širi in dograjuje. Spirit in tobak in druge najnežje življenske potrebščine so že postale državni monopol. Število državnih nastavljenecv se je s tem povečalo za 30 odstotkov. Mezde, ki jih izplačujejo državne in njene večje občine svojim nastavljenecem, so narastle od 120 milijonov v mirnem času na 310 milijonov švedskih kron v sedanjem času. Zlasti se je povečalo število nižjih državnih uradnikov — veliko število v državno službo sprejetih delavcev se na Švedskem navadno uvrsti v kategorijo nižjih državnih uradnikov — in sicer za 61 odstotkov nasproti predvojnemu stanju.

Roko v roki z dograditvijo demokratičnega upravnega aparata se izpopolnjuje in dograjuje švedsko socialno zavarovanje. Proti temu vodijo seveda švedske meščanske stranke, ki so se že močno protivile demokratizaciji državnega aparata, najljutejšo borbo. Vsled kapitalističnega se izvajanje socialno zavarovalnega vladnega programa vrši po etapah in po hudih borbah, vendar pa trajno in dosledno. V svojem programu je sedaj vlada predložila parlamentu tri pomembne nove predloge, ki organično izpopolnjujejo in razširjajo obstoječo socialno zavarovalno zakonodajo. Brezposelni delavci morajo za čas brezposelnosti prejemati redno in zadostno podporo iz državnih sredstev. Podpore, ki jih dobi delavec v slučaju obolenosti, se morajo znatno zvišati. Pripominjamo, da na bolniško zavarovanje na Švedskem nima vlada nobene ingerence. Bolniški zavarovalni zavodi so tam avtonomni; člani sami jih vzdržujejo, sami določajo višino prispevkov in podpor. Vlada hoče sedaj poseči tudi na to polje ter z rednimi prispevki iz državnih fondov znatno podpreti te zavode. Nanovo se bo uvedlo zavarovanje za morske delavke. Tretji predlog pa predvideva popolno reorganizacijo in monopolizacijo nezgodnega zavarovanja. Računati je, da bo parlament te zakone sprejel, čeprav bodo celo naprednejše meščanske stranke, s katerimi mora vlada, ker nima še absolutne večine, računati, močno nasprotovale, zlasti glede predloga za podpiranje brezposelnih v oni izdatni meri, kakor to zahteva vladni predlog.

Se hujša borba se bo pa vodila okoli zakona za definitivno in popolno uveljavljanje osemurnega delovnika. Osemurni delovnik je bil že priznan s posebnim zakonom, in sicer z veljavo do konca leta 1926. Ni dvoma, da se bo veljavnost tega zakona podaljšala, vlada pa vendar želi, da se zakon osemurni delovnik za vedno; poleg tega pa naj bi zakon določil, da pristopa Švedska brez pridržka Washingtonski konvenciji. Izgleda, da bo tudi ta zakon izglasovan, da pa bodo meščanske stranke zahtevale izpremembo zakona v toliko, da sicer pristopijo Washingtonski konvenciji, toda s pridržkom, da je konvencija za Švedsko obvezna le v slučaju, da priznajo to konvencijo tudi vse ostale važnejše industrijske države.

Ob priliki debat za ta vladni predlog je izšlo natančno uradno poročilo o številu delavcev, ki delajo po osem ur dnevno. Iz tega poročila je razvidno, da se ni še povsod uveljavil osemurnik, zlasti ne v poljedelstvu in pri hišnem delu, da je produktivni uspeh pri delavcih, ki delajo samo osem ur dnevno, mnogo večji, nego je bil prej, ko so delali po 9 in 10 ur dnevno. Uvedba osemurnega delovnika ni škodovala švedski produkciji, nasprotno, povečala je produktivno silo in možnost švedskega delavca. V ostalem priznavajo to na Švedskem tudi meščanske stranke same in njihove trgovske in industrijske

skupnosti, zato se tudi tam nobena stranka ne protivi splošni uvedbi 8-urnega dela. Le obvarovati se hočejo nekatere stranke tega, da bi one brez pridržka priznale omenjeno konvencijo, ostale države pa ne.

Ta politika upravne demokratizacije in socialno politične zakonodaje, je močno izboljšala socialno stanje švedskega delavstva. Vseposlošno priznavajo — in sicer oparvčeno —, da ne živi nobeno drugo delavstvo na našem kontinentu tako ugodno kakor švedsko. Švedski delavec prebiva v zelo ugodnih stanovanjih z najmanj dvema sobama, kopalnico, z električno kuhinjo in centralno kurjavo. Ni prav nič nenavadnega, če se v Stockholmu delavec pripelje v gledališče z lastnim Ford avtom, ali pa da ima v svojem stanovanju telefon. Na tem splošnem izboljšanju socialnega položaja švedskega delavca more tamošnja socialistična vlada mirno in sistematično in uspešno delati, saj je lansko leto proglasila razorožitev, ukinila vse izdatke za vojsko. S tem denarjem lahko gradi naprej svojo socialno politično stavbo.

Sovjeti in Švica.

V Švici je obstajala do 9. novembra 1918 sovjetska misija, katere švicarska vlada sicer ni oficijelno priznavala, vendar se pa z njo dejansko pogaja. 9. novembra 1918 pa, ko je izbruhnil v Zürichu generalni štrajk in se raztegnil potem na vso deželo, je švicarski zvezni svet izdal nalog, da je prekinjena vsaka zveza s sovjetsko misijo, češ da ona tvori središče revolucionarne gonje in misijo povabil, naj zapusti Švico. Temu povabilu je dal zvezni svet še krepko oznako; brez obotavljanja je velel naložiti osobje misije, 12 po številu, med temi načelnika misije Borsina (sedaj poslanik na Dunaju) in Angelika Balabonow, na avtomobile in prepeljati na mejo. Drastično ukinjenje zvez se ni nikoli popravilo, temveč se radi umora ruskega zastopnika Worovskega v Lausanne dne 10. maja 1923 celo poslabšalo. Morilec, Švicar Conradi in njegov pomagač Polunin sta bila pred poroto oproščena. V zvezi s tem dogodkom je Sovjetska vlada začela z diplomatsko akcijo proti Švici in zblizanje tega prepredila, da je na obeh straneh ustavljen vseljevalni potni promet. Sicer lahko vsak take diplomatske finese po svoje sodi, kakor hoče, glavni vzrok je bilo vsekakor obstoječe fanatično sovraštvo meščanskih krogov, ki so sovražili in sovražijo še sedaj vse kar je le količkaj v zvezi z boljševizmom. Pojmljivo pa je, da je Sovjetska vlada čutila potrebo, Švici dejansko ponazoriti, da ima in bo imela zanjo ukinjenje diplomatskih zvez s tako veliko državo kot je Rusija, neprijetne posledice. Sklicanje razorožitvene komisije v Genovo je bilo sovjetom ugodna prilika, da Švici še nazorneje pokličejo v spomin cel problem. Kakor je znano, se je sovjetska Rusija izjavila, da se udeleži razorožitvene konference le pod tem pogojem, če se ne vrši na

švicarskih tleh. Ta izjava je sicer rodila nekaj neoficijelnih pogajanj, ki pa niso prišla do uspeha.

Proti ukinjenju ministrstva za socialno politiko.

Protest centralnega tajništva delavskih zbornic.

Po novem načrtu zakona o centralni upravi se naj ukine ministrstvo za socialno politiko, zaščita in zavarovanje delavcev se pa podredi ministrstvu za trgovino in obrt. Torej ovce naj se pomeče v stajo volkov. Na ta način hoče vlada zadati smrtni udarec socialni politiki, ki je itak komaj životarila in vegetirala. Ta svoj načrt in odlok je vlada sprožila na pritisk kapitalističnega razreda in zdi se, da je vlada vnet eksponent tega razreda. Vlada je sigurno delala v veri, da se delavstvo ne bo moglo niti ne hotelo upirati. Vsled namere vlade in kapitalističnega razreda, da se naj ubije še ono malo socialne politike, ki je v naši državi in da ostane delavstvo brez zaščite, izpostavljeno ogabnemu izkoriščanju od podjetnikov, je sekretariat delavskih komor vložil na predsedništvo vlade protest, prav tako narodni skupščini in poedinim poslaniškim klubom. V protestu je sekretariat zahteval, da v imenu zakona, v imenu obstoječe moči delavstva vlada s svojo namero odneha in naj ne ukine ministrstva za socialno politiko. Naglašal je anahronizem zakonskega načrta po katerem naj se ukine ministrstvo za socialno politiko, ostane pa ministrstvo za vere.

Sekretariat se s tem protestom obrača na vso kulturno javnost, da se bojuje proti propadanju naše države v socialnem pogledu. Predvsem se pa sekretariat obrača na delavstvo in njihove organizacije, da najenergičneje protestirajo proti nameri, s katero bi se naj ukinilo ministrstvo za socialno politiko in proti redukciji kreditov za socialne ustanove. Le tako bo mogoče, da odbijemo napad socialnih reakcionarjev na kulturne ustanove, ki jih imamo itak malo.

Pravijo...

Za zunanjskega ministra pri nas je Momčilo Ninčič. Diplomati je, strateg je in jezikav, kadar ni treba. Ko ga je okrcal, obrcal Mussolini, obetal napad, maščevanje, takrat je Ninčič zmagovito zatajil samega sebe in zagotovil zvestobo, prijateljstvo Mussoliniju - Italijanu.

Sedaj pa je premagani Stresemann v Nemčiji odgovoril Mussolinijadi. Zavrnil energično, ostro in jasno je domišljavca premagani narod. Zmagoviti molče, se boje, otepajo z repom, premagani pa se bore za pravice svojih rojakov.

Pa kaj za to. »Korajžo pa šnajd, pa figo v varžet, kadar ni cajt«, to je diplomacije naše — maksima.

Charles Dickens:

Božična pesem v prozi.

Posedejo okoli ognja in se pogovarjajo; dekleta in mati delajo še vedno. Bob jim pripoveduje o izredni ljubeznivosti nečaka gospoda Scroogeja, ki ga je videl le enkrat. Ko ga je danes srečal na ulici in videl, da je malo — „samo malo pobit, veste,“ dé Bob, ga je vprašal, kaj ga je razžalostilo. „Tedaj,“ nadaljuje Bob, „sem mu povedal; on je namreč najljubnejši gospod, o kojem ste kdaj slišali. Moje iskreno sožalje, gospod Cratchit, je dejal, in moje iskreno sožalje vaši dobri ženi. A kako neki je on sploh vedel za to?

„Za kaj, dragi moj?“

„No, da si ti dobra žena,“ odgovori Bob.

„Vsakdo ve to!“ se odreže Peter.

„Dobro si povedal, dečko!“ ga pohvali Bob. „Upam, da! Moje iskreno sožalje,“ je dejal, „vaši dobri ženi. Če vam lahko na katerikoli način pomagam,“ je dejal in mi dal svoj listek, „tu je, kje stanujem. Prosim, pridite!“ A nisem bil,“ vzklikne Bob, „tako silno vesel radi tega, kar je zmogel on za nas storiti, marveč radi njegovega ljubeznivega nastopa. Zdelo se je v resnici, kakor bi bil poznal našega Drobnega Tima in čutil z nami.“

Prepričana sem, da je blaga duša!“ pravi gospa Cratchitova.

„Bila bi še bolj prepričana, draga moja,“ odvrne Bob, „če bi ga bila videla in z njim govorila. Jaz ne bi bil nič iznenaden — pazi, kaj pravim! — če bi preskrbel Petru boljšo službo.“

„Le poslušaj, Peter,“ ga opozori gospa Cratchitova.

„In tedaj,“ zavpije ena izmed deklet, „si bo Peter poiskal nevesto in bo začel zase.“

„Bodi že tiho!“ zareži Peter.

„Se tudi lahko zgodi,“ pravi Bob, „nekega dne, dasi je za to še časa dovolj, moj dragi. Toda kakorkoli in kadarkoli se ločimo, sem prepričan, da ne bo nihče izmed nas pozabil ubogega Drobnega Tima ali te prve ločitve, ki je prišla nad nas!“

„Nikdar, oče!“ vzkliknejo vsi.

„In vem,“ govori Bob dalje, „vem, dragi moj, če se spominjamo, kako potrpežljiv in kako mil je bil — dasi je bil majhen, majhen otrok — se ne bomo zlahka med seboj sprli in s tem pozabili ubogega Drobnega Tima.“

„Ne, nikoli, oče!“ vzkliknejo vsi.

„Zelo sem srečen,“ dé mali Bob, „zelo sem srečen!“

Gospa Cratchitova ga poljubi in s Petrom si sežeta v roke. Duh Drobnega Tima, tvoje otroško bistvo je od Boga!

„Prikazen,“ dé Scrooge, „nekaj mi pravi, da je prišel trenotek najine ločitve. Vem to, a ne vem kako. Povej mi, kdo je bil mož, ki sva ga videla ležati mrtvega!“

Duh prihodnjega Božiča ga odnese kot prej — dasi ob drugem času, kakor misli; sicer pa pri teh zadnjih vizijah ni bilo nobene prave zaporednosti, razen, da so bile vse v prihodnosti — v zbirališče trgovcev — a mu ne pokaže njega samega. Duh ne čaka, temveč vihra naravnost naprej, kot da hoče ugoditi zadnji Scroogejevi želji, dokler ga Scrooge ne prosi, da malo postoji.

„Na tem dvorišču,“ pravi Scrooge, „skozi kojega hitiva, je že dolgo moja pisarna. Vidim hišo. Naj vidim, kaj bom v prihodnjih dneh!“

Duh obstoji, roka kaže drugam.

„Hiša je tam,“ pojasnjuje Scrooge. „Zakaj kažete proč?“

Neizprosni prst se ne gane.

Scrooge se požuri k oknu pisarne in pogleda. Še vedno je pisarna, toda ne njegova. Oprava ni ista in postava v naslonjaku ni njegova. Prikazen kaže kot prej.

Pridruži se ji spet, se čudi, zakaj in kam gre, jo spremlja, dokler ne prideta do železnih vrat. Ustavi se, da bi pogledal krog sebe, preden vstopi.

Pokopališče. Tu torej počiva pod grudo nesrečnež, čigar ime naj bi zdaj izvedel. Kraj je lep! Obdan od hiš, obrastel s travo in plevelom, smrtjo rastlinstva, ne z življenjem — razrit po premnogih grobovih, nabrekel v svoji nenasitni požrešnosti. Lep prostor!

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 11.: »Druga mladost«. C.

Petek, 12.: Zaprtlo.

Sobota, 13.: »Ani Cristie«. Premijera.

Izv.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri.

Četrtek, 11.: »Zvedave ženske«. E.

Petek, 12.: »Večni mornar«. Premijera.

Izv.

Sobota, 13.: »Don Juan«. D.

Socijalistični list »Književna Republika« je pričel prevod Cankarjeve »Hiša Marije Pomočnice« v hrvaškem jeziku. Delo, ki je izzvalo svojčas tako kruta izzivanja, razumeva šele sedanost, pohujšanje in lascičnost, ki so jo kritiki takrat predbacivali delu, je izvedena, in šele sedaj spoznavamo, kako čist je bil v svojih delih Cankar in s kakšno veličino in moralno zanositostjo je znal reševati najkočljivejše probleme. Prevod je sorazmerno dober. Prevajati Cankarja je pa težko.

Zvezna knjigarna je izdala Borštnikov prevod Dostojevskijevga Idiota. Idiot je eno najmočnejših del tega velikega psihologa, on sam ga je uvrščal med svoja najboljša dela. V tem času, ko se javnost v večini hrani s pšehko literaturo ali pa se naslaja ob »sundu« nam je ta prevod dobrodošel. Na vzgibljive najskrivnejše kotičke človeške duše in da človek enkrat pogleda vase.

Gospodarski mesečnik »Rassegna economica commerciale Italo-Jugoslava« je v svoji letošnji prvi številki objavila obširen seznam naših večjih tvrdk in se sploh mnogo peča z gospodarskimi pridobninami Jugoslavije. Zanimiv je tudi članek o socialnem delavskem zavarovanju v Jugoslaviji. Časopis je za vse gospodarske kroge potreben.

Intendantsko mesto narodnega gledališča v Sofiji je prevzel znani bolgarski učenjak etnograf in folklorist prof. Armandow.

»Edinost«, jubilejna številka, broširana, je izšla in se dobi za ceno Din 15 pri zastopstvu »Edinosti« v Ljubljani, Kongresni trg 9, na vogalu Krišto Maticas.

I. Daszinski:

O, sveta privatna lastnina!

Taka društvena ureditev, kakršna je današnja — pravijo socijalisti — je krivična in nerazumna. En sam izvoljenec lahko poseduje tri, štiri in več veleposestev in bogve koliko obratov medtem pa imamo na tisoče in tisoče kmotov in delavcev, kateri ne posedujejo prav nič. Ta poseduje celo vrsto tovarn, rudokopov, hiš, zaposluje na tisoče delavcev, — na tisoče in tisoče delavcev ne poseduje razen svojih rok zopet nič.

Kapitalistu ni treba celo leto delati, toda ako dela, tedaj dela tisto, kar mu je po volji. Ker tudi kadar on počiva, dela zanj, za njegovo srečo in za srečo njegove družine nešteto pridnih rok. A ti siromaki se morajo zato boriti z bedo, morajo stanovati v mračnih, zadušljivih sobah, propadati fizično in duševno.

Otroci bogatih se lepo odgajajo, se uče mnoge in potrebne reči, kmečko in delavsko dete pa umre že mlado in če preživi, je seveda prepuščeno samo sebi, se potepa po ulicah in hodi še nedoraslo na težka dela. Zapuščeno zaide v slabo, pokvarjeno družbo. Vaško in delavsko dete služi najmanj po 18 mesecev pri vojakih, a mladi gospodič le 6 mesecev! In če se ta žrtvovani rod pritoži, da je današnja društvena ureditev krivična, tedaj mu gosposka odgovori: »To mora tako biti, ker je lastnina privatna in sveta stvar.« In doda, da je odnekaj tako bilo in tako mora tudi ostati in kdor se proti temu upira, ta žali boga. Eden poseduje ogromna zemljišča ali mnoge hiše, tovarne ali delavnice — a drugi nima nič! To ne more biti skupna lastnina. Zakaj je pa ravno privatna lastnina »sveta«?

Poglejmo, če je to resnica? Nekoč, v starih časih ni bilo privatne lastnine:

vsa zemlja in gozdovi, vsa ta lastnina, je bila najprej od ene družine, a pozneje cele občine. Skupno se je obdelovalo polje, a plod zemlje: žito in drugo, se je razdelilo bratovsko med vsemi.

Sele pozneje so se začeli voditi grabeži in vojske. S tem je šele nastala privatna lastnina in tedaj se je začelo razlikovati moje — od tvojega. Na Hrvaškem je še veliko skupne lastnine in to največ pašnikov in gozdov kar navadno pripada celi občini ali posameznim vasem, a skupna gozdarska posestva pomenijo posebno zemljiško zajednico ali imovinsko občino.

Križem sveta.

Kaj je človeku najljubše? V prvem letu vzljubi človek do jiljo, v petem mater, v desetem počitnice, v šestnajstem prostost, v dvajsetem izvoljenko, v tridesetem ženo, v štiridesetem otroke, v šestdesetem svojo komodnost, samega sebe pa ljubi vse življenje.

Sovjetski konzulat v Varšavi si je sezidal novo palačo, kjer bodo hranjene vse umetnine iz bivše varšavske reprezentančne hiše ruskega cara.

Albert Thomas se je te dni mudil v Kragujevacu. Stanoval je pri Draškoviču, ki se je nedavno zaročil z njegovo hčerko. V Kragujevacu si je ogledal tamošnje Delavnice in se razgovarjal s posameznimi zaupniki.

Amerika je čudna dežela, v njej je dosti sijaja, je pa v njej tudi strašno dosti tragike. Statistika nam odkriva ogromnega materiala, ki da misliti in preko katerega človek ne more kar tako preiti. Tehnika, ki se je zlasti v Ameriki razvila do neverjetne višine, zahteva sedaj od svojega ustvaritelja, človeka svoj neizprosni davek. V Združenih državah je bilo v povojnem letu čez 100.000 smrtnih nesreč, povprečno jih pa je na leto čez 70.000. V zadnjem letu je odpadlo samo na avtomobile 18.000 smrtnih žrtev, torej približno 50 na dan. Poleg vseh teh nesreč Amerika doživlja tudi ogromno število samomorov, na leto čez 11.000. Samomorilec je pa čez dve tretjini, ženske za tak korah najbrž nimajo poguma. Umorov je štela v zadnjem letu skoro 10.000, 2315 je bilo izvršenih v mestih. Na vsak način tudi Amerika ni torej »obljubljena« dežela in ima dosti temnih strani.

Originalen račun iz leta 1759. Slikar Jaques Casquin je predelaval in popravljal oltarje v neki samostanski cerkvi. Ker se je zdel priorju račun prevelik, mu je velel, da naj podrobno navede vse delo. In slikar je napravil sledeči račun:

Popravlil in prepleskal deset božjih zapovedi 5 gld., nadangelju Gabrijelu pozlatil desno perutnico 2 gld., umil deklo pisarja Kajfeža 4 gld., Tobijskemu sinu napravil sandale 7 gld., Bileamovega osla osnažil 6 gld., pozlatil Sari uhane 2 gld., Oslovski čeljusti Samsanovi ustavil nove zobe 3 gld., Samaritaninemu vrču pritržil ročaj 2 gld., izgubljenemu sinu zašil srajco 3 gld.

Soprogo petrolejskega kralja Mackey v Cannes so nedavno ukrali v nekem hotelu. Neznani tatovi so ji odnesli raznih draguljev v vrednosti čez 200.000 frankov.

Prireditve.

Ježica pri Ljubljani. Krajevna politična organizacija KDZ in SSSJ na Ježici naznanja, da sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo, dne 21. februarja, ob 3. uri popoldne, pri Fr. Kumstelnu v Stožicah št. 59. Dnevni red: 1. Poročilo funkcijonarjev; 2. volitev novega odbora; 3. slučajnosti. Novi člani dobrodošli. Člani naj se točno in zanesljivo odzovejo. — Odbor.

Veselični odsek »Ujedinjenja saveza železničarjev Jugoslavije« v Ljubljani priredi na pustno nedeljo, dne 14. februarja 1926 v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani internacionalno meškarado s šaljivo pošto, srečolovom itd. Igra godba na pihala. Začetek ob 18. uri. — Konec ob 3. uri zjutraj. — Vstopnina 10 Din. V spremstvu z damo 15 Din. Čisti dobitek je namenjen društveni knjižnici. Pijača in jedila v lastni režiji. — K obilni udeležbi vabi veselični odsek.

Dnevne novice.

Delavska akademija. Danes, ob 7. uri zvečer, v dvorani Mestnega doma, predava sodr. Golouh. Pridite vsi!

Vedna slabše. Stanovanjski zakon, ki je v izdatni meri ugodil zahtevam hišnih posestnikov, je rodil naravnost nezaslišane krivice. Na stotine deložacij so izvršili, vse deložacije pa nosijo zakonito upravičenost in brezsrčni gospodarji se lahko sklicujejo na zakon in zakonito veljavo. Sedaj tuje in domačini zopet lahko gledajo v Kolodvorski ulici, kako uničujeta dež in ujma težko kupljeno in z znojem prisluženo pohištvo ubogega delavca Žirovnika. Ubogi Žirovnik si je ob stradanju, pomanjkanju nabavil posteljo in omare, s težkim trudom ustvaril družinsko ognjišče, zakon stanovanjski in gospodar brezsrčni pa sta na mah uničila sicer bomo in revno Žirovnikovo življenje. Včasih so ljudje s pomilovanjem in usmiljenostjo gledali erkvati psa na cesti; danes hiti življenje mimo upropaščene družine, niti pomilovanja ne najdeš za bedno, nesrečno deložirano družino. Kdo se briga za to, kje prenočuje sedaj nesrečni Žirovnik; koga skrbi sedaj, kam je spravil svojo težko bolano, na posteljo navezано ženo in kam je spravil svojega dveletnega otroka? Kaj ne peče vest brezsrčnega in surovega hišnega gospodarja, ko vidi, da je zgubil Žirovnik svoje zadnje imetje. Prav te dni pišejo o socialnih nalogah in uspehih mestne občine. Mari je to moderna desinfekcija, da postavijo na dež pohištvo in da dež izpere tuberkulozne bacile? Delavci, pogledite, kako propada krvavo prisluženo imetje delavca-trpina. Kdor vidi deložirano družino, ta bo moral v boj za stanovanjsko zaščito najemnikov.

Jetika zahteva v Ljubljani največ žrtev. Od vseh umrlih jih umre na jetiki 15 odstotkov. Jetika gospodari največ med proletarci, to zato, ker ravno proletarci pogrešajo zdravih, zračnih stanovanj in se morajo potikati v raznih drvarnicah, vagonih, kletih, kamor nikoli ne posije življenje. Pri slabem zaslužku si proletarijat tudi ne more nabavljati take hrane, da bi telo moglo klnobovati bacilom. Poleg tega so delavnice, zlasti starejšega izvora, higiensko popolnoma neprikladne in ni čuda, da delavske družine hirajo z dneva v dan in da na cestah srečavamo izmuzgane in obledle obraze delavskih otrok, mater in sinov. Kdaj pride čas, ko se bo v tem oziru država intenzivneje bavila z res »narodnim zdravjem«.

Naše ceste in naši mostovi so čezdalje bolj zanemarjeni, cestni odbori ne delujejo, ker ni kreditov, ne bo dolgo, ko bodo naše ceste slabe južnim cestam, koder se pogrezajo vozovi in ne morejo naprej, dokler se vreme ne izprevrže. Mostovi, zlasti leseni, ki leže že na preperelih legah, so pri nas nujno potrebni, d ase jih lotijo cestni odbori in jih zopet usposobijo za reden in varen promet. V Mostah pri Kamniku se je avtomobilu kamniške živinske zadrage, kjer je bilo več ljudi, udrl most in le srečno naključje, da je avtomobil obvisel na oporniku, se je zahvaliti, da se ni popolnoma razbil avtomobil in da ni bilo človeških žrtev.

Članom bivšega občinskega socijalističnega kluba v Ljubljani. Od gospe Peričeve, vdove po pok. našem sodruhu Ljudevitu Periču sem prejel naslednje pismo: »Čislani gospod! Za iskreno sočustvovanje, za krasen venec in za častno udeležbo pri pogrebu mojega blagopokojnega moža, se vam in vsem članom vašega cenjenega kluba najprisrčneje zahvaljujem. Z odličnim spoštovanjem Vaša udana Cirila Peričeva.« — To dajem vsem članom bivšega našega občinskega kluba na znanje. — Ivan Tokan.

Za delavsko izobrazbo. Pri centralnem sekretarijatu Delavske zbornice v Belgradu se je ustanovil izobraževalni odsek, ki je otvoril novo, zelo obsežno knjižnico in ki pripravlja vrsto tečajev in predavanj, ki se bodo vršila v bližnji dobi. Poleg navadnega znanja se bo predavalo zlasti o zgodovini delavskega gibanja, o ekonomiji, o sociologiji, o marksizmu, o tehniki,

umetnosti in o različnih strujah in težnjah v delavskem gibanju. Poučevalo se bo tudi knjigovodstvo ter tuje jezike. Predavali bodo večinoma naši sodrugi.

Jezičkovna borba v šoli. V neki šoli pri Črnomlju so se otroci sprli z učiteljico, vzrok spora je bil jezik, namreč debata, ali se sme govoriti v šoli nemško ali slovensko. Nek učenček je trdil, da se v šoli sme govoriti nemški, za kar ga je hotela učiteljica kaznovati. Tedaj so pa učenci navalili nanjo, jo obdelavali s knjigami in pestmi in je bil pouk prekinjen. Oblasti so baje odredile preiskavo.

Sodna latinščina. Pred sodiščem nekje se je moral zagovarjati korenjaški fant, ki pa je tako močno ječljaj, da ga je bilo nemogoče razumeti. Samo pel je lahko in pa dobro je pel. Tožilo ga je pa dekle, ki je z njim zanosila in je bil »veseli« dogodek že pred vrati. Sodnik ga je izpraševal in izpraševal in niti imena ni mogel izvléci iz njega. »Bom pa zapel!« se je naenkrat odrezal korenjak v znani narodni melodiji. »Pa dajte!« mu je dovolil sodnik. V pristno domačem bari-tonu je zategnil: »Jaz sem Kranjčev Jurij...« »Zapisnikar pišite!« Zapisnikar je zapisal. »Torej Kranjčev Jurij, vi imate dekleta in imeli ste tudi razmerje z njim. Ali priznate to? Kako pa je bilo...« Sodnik je hotel podrobnejše razčepiti vprašanje, toda Kranjčičev Jurij je že zamahnil roko in v sredi dvorane zapel kot običajno na vaškem mostu. »Pod kvančkom sva se srečova, prav mi!« sva se spogledovala... Zapisnikar je pisal in se režal, sodnik je brskal po aktu in se smejal. »Ampak vsa stvar ni tako malenkostna, vaše deklet bo čez 14 dni rodilo, rojstvo ni kar tako, kdo bo pa otroka redil...?« Kranjčičev Jurij je skomignil z rameni, kot bi mu bila še nekoliko nejasna vsa stvar, nazadnje pa prazniško in resno, pa kolikor možno forte, toda še vedno ganljivo zažrmel, kot je pri himnah treba. »Lepa naša domovina...«

Železniška nezgoda v Radovljici. Omenili smo že v našem listu nesrečo, ki se je pripetila 26. januarja v Radovljici, kjer se je smrtno ponesrečila Kristina Znidaršič iz Save pri Jesenicah. Ponesrečenka je bila po opravih v Radovljici. Ker je imela doma važna opravila, se je odločila, da se vrne na Jesenice z mešanim vlakom, ki vozi iz Ljubljane na Jesenice, ki se pa v Radovljici ne ustavi. Prihod vlaka je pričakovala na južnem koncu postaje. V trenutku, ko so vozili osebni vozovi mimo Znidaršičeve, je poskusila skočiti na 4. osebni voz za službenim vozom, kar se ji pa ni posrečilo. Poskusila je skočiti na osebni voz, pri tem je prišla pod vlak, ki jo je povozil. Bila je v dveh urah mrtva. Potujočemu občinstvu naj bo ta tragična nezgoda svarilo, da ne skače iz vozečih vlakov in opusti tudi opasno in zabranjeno razvado vstopanja oziroma izstopanja iz vozov, dokler se ti še pomikajo. Železniški organi imajo nalogo, da vsako kršenje železniškega obratnega reda prijavljajo direkciji odnosno politični oblasti.

Ljubeznost družabnice je okusil blapec France Burgar. Vlegel se je na klop, bolela ga je namreč glava in čez nekaj časa trdno zaspal. V sobi je bila tudi njegova simpatija, pa simpatija je izprevrгла svojo simpatijo na njegovo denarnico in mu jo izsušila, odšla, preden se je zbudil.

V barako na Dunajski cesti, in sicer na štadionu, je nekdo mimogrede »pogledal« in odnesel iz nje mimogrede par oficirskih škornjev; — v Ljubljani imamo pač dosti blata, pa si jih je zaželel. Škornji so vredni 500 Din.

Delavec Karel Galič je mirno korakal proti domu na Viču, kar ga ustavi na sredi pota znani razgrajač in pretepač K. Lotil se je delavca in mu zapretil, češ, da bo še danes crknil. Galič se je po naključju rešil njegovih rok in zbežal. K. zasleduje že itak policija.

Zasledili in aretirali so »trgovca« V., o katerem smo poročali, da je v Škofji Loki na spreten način izmaknil trgovcu Kovaču 58 bankovcev po 100 Din. Pokoril se bo v zaporu.

Šport.

Smuške tekme za prvenstvo Jugoslavije in Slovenije. V dne 7., 8. in 9. t. m. so se vršile, kakor smo že poročali, smuška tekmovanja v prijazni Kranjski gori.

Ze v soboto je dospelo tjakaj mnogo izletnikov-smučarjev ter tekmovalcev. Na kolodvoru so domačini v pozdrav gostom zapeli nekaj pesmic, raz hiš pa izobesili zastave. Skratka, v Kranjski gori je vladalo navedene dni pestro življenje.

Proga je bila dolga 30 km ter razdeljena na 6 sektorjev, katere so nadzorovali oficirji in vojniki udeleženci smuškega tečaja.

Za tekmo je bilo vse preskrbljeno — obvezovališča, okrepčilnice, kopalnica itd. Sodelovala je tudi domača godba.

Start seniorjev je bil ob 10. uri. Startalo je 21 seniorjev in 13 dam, odstopilo pa je med tekmovanjem 13 tekmovalcev in tekmovalk. Čudno, da je bila udeležba tako mala, ko smo v zimi imeli primeroma veliko snega. Vendar stoji, da se smuški šport čim dalje širi ter kaže, da bo postal nacionalni šport Slovencev. Zeleti bi le bilo, da bi zanimanje za smučanje prodrlo tudi med delavske sloje, kajti ti so še najbolj potrebni zraka in zdravja.

Prvenstvo je osvojil J. Janša (SK. Ilirija), ki se je plasiral kot prvi v času 3:07:55, slede: II. Janša Janko, 3:32:25,7, III. Sircelj H. (oba Ilirija) 3:34:53,7, IV. Oitzl M. (Skala, Jesenice) 3:35:29,5, V. Benkovič (Hašk) 3:36:16,4.

V damskem tekmovanju na 6 km je zmagala gđe. Rabič Minea (Skala Jesenice) v času 43:41,9, 2. Bloudek Milči (Ilirija) 43:46, III. Jesih Pavla (Skala Ljubljana) 48:32,6.

Od Hrvatov se je udeležil tekem le I in sicer iz Zagreba, medtem, ko so hrvaški smučarji prejšnja leta v večjem številu nastopali. Tudi doseženi časi niso prvovrstni, vendar povoljni. Vzrok temu leži v premali konkurenca in v slabi smučici (snegu).

V skokih je dosegel I. mesto Zd. Svigelj (LSK), ki je skočil 10 m. V ponedeljek in torek so se pa vršile še vojaške kvalifikacijske in mladinske tekme.

Nadaljevanje smuškega tekmovanja v Kranjski gori je prineslo sledeče rezultate: Častniki: I. ppor. Svetozar Cvetković 3:39:05, II. ppor. Ign. Kraljevič 3:43:16,2, pri podčastnikih se je plasiral kot I. podnar. D. Rada-

ković 3:45:06,3, II. podnar. Fr. Petrič 3:51:34,9. Proga je bila dolga 30 km teren slab.

Nova kolesarska društva. V Zgornjem Kašlju pri Zalogu se je ustanovilo koles. društvo »Zarja«, v St. Vidu nad Ljubljano pa kol. društvo »Sava«. Kaj pa je z »Delavskim kolesarskim društvom« v Ljubljani?! Sledimo v tem oziru Mariboru!

Celje.

Halo! Ne slišite? Pred nekaj dnevi smo poročali o razmerah, ki vladajo v celjski cinkarni. V tem podjetju se dajejo delavstvu dopusti, kakor se gospodi poljubi, ne da bi se zaupniki o tem kaj obvestili, kaj še, da bi se z njimi razpravljalo, kakor to predvideva pravilnik bratovske skladnice. V soboto 23. januarja, so spet odpustili 22 delavcev na 3-tedenski dopust med njimi delavce, ki se nahajajo v najslabših gmotnih razmerah. Gospodje v tem podjetju delavstvu niti dan poprej ne povedo, kaj nameravajo in koga mislijo poslati na brezplačen dopust, to se pravi, koga mislijo obsoditi na tritedensko stradanje! V kopalnici se nabije sramotna obsodba na stradanje, ki naj služi obenem kot strašilo ostalemu delavstvu. Tako so postopali v bivši Avstriji s tistimi, ki so bili obsojeni na kakšno denarno globo. Razlika med tedanjim in sedanjim časom si lahko vsak sam tolmači. Kje je brezposelna podpora, ki jo delavstvo plačuje za borzo dela? Kaj naj to delavstvo počne, ko nima sredstev, da bi se preživljalo? Ali naj začne ropati? Ali naj pobije svoje nedolžne otroke, ki kričijo po kruhu, ki mu ga ne morejo dati. Družba, ki ni zmožna gospodarstva tako organizirati, da se nje člani lahko preživljajo, nima pravice do obstanka. Delavstvo ima občutek, kakor bi se hotel kdo nad njim maščevati, ker je pri volitvah v Delavsko zbornico prišlo premalo glasovnic v pisarno. Kajti to delavstvo je izpregledalo, zato tudi ni glasovalo za podjetniške liste, razen par podrejenih preddelavcev. Kako daleč se že zavedajo delavci svojega položaja in dolžnosti, nam kaže slučaj onega delavca, ki je izjavil, da se pusti rajši na glavnem trgu obesiti, kakor pa da bi ga s terorjem in uničenjem njegove eksistence prisilili, da pristane na njihov lažinacionalizem. Tudi glede izplačevanja nezgodnih rent vlada velikanska nerednost, kar bomo pa še poročali, ko dobimo natančne informacije.

Tujerodni krvoseši. Delavci se pre-dobro spominjamo raznih narodnih fraz, ki se zlasti premlevajo za časa raznih volitev od strani meščanskih nacionalnih strank zlasti proti tujerodecem in njihovemu kapitalu. In glejte, ravno pri teh meščansko nacionalnih strankah in pri vseh naših oblastih uživajo baš tujerodeci mnogo več zaščite, kakor pa revna slovenska para. Tako izrabljajo vsi brez izjeme slabo gospodarsko konjunkturo, da znižajo delavstvu že itak bore prijeme. Tvrdba Westen v Celju je dne 6. febr. meni nič tebi nič, ne da bi delavcem kaj omenila, pri izplačilu odtrgala 50 Din na že itak skrajno slabem plačilu. Delavstvu se namigava, da se bo obrat moral skrečiti, in pri vsem tem nima naše slovensko delavstvo niti toliko pravice, da bi pri taki akciji soodločevalo. Kapitalisti nameravajo delavstvo spraviti na najnižji gospodarski nivo, da se tem težje izkopljejo iz položaja, v katerem se nahajajo. Vzeti mu hočejo vsako možnost organizacije in vsako možnost čitanja socialističnih časopisov, ker mu trgajo plačo, s katero že sedaj ne more preživljati svoje družine. Delavci in delavke, zadnji čas je že, da se združite v eno mogočno strokovno organizacijo. Kje so sedaj tisti klerikalci, ki so se topli za Vaše glasove pri volitvah v Delavsko zbornico? Zaman boste čakali, da bi se zbrigali za vas. Oni čakajo samo ugodnega trenutka, da vam padejo za hrbet, ko boste vodili borbo za boljši obstanek. Njim je vera deveta briga, ravno tako kakor nacionalistom narodnost. Premislite samo koliko ste izgubili od tistega časa, ko vam je bila organizacija predraga, ko so vam bili prispevki preveliki. Naše delo mora biti tudi vedno trajno, ne samo ob volitvah, ne samo kadar vodimo mezdno gibanje, zmirom in vsak dan moramo biti na straži. Če tega ne storite, boste izgubili vse, kar ste si ta leta priborili. Torej združite se, če se hočete ubraniti vampirjev.

Ptuj.

Borba za Delavsko zbornico je pri kraju. Zadovoljni smo z uspehom. Saj so naši sodrugi storili, kar so mogli, da so delavci vedeli, zakaj pri tej borbi gre, kako velikega pomena je, da združeno delavstvo pokaže kočno zopet svojo moč. Ptujsko delavstvo je bilo veselo tega dela, ker je vedelo, da ne dela le za zbornico, nego da obenem pomaga konsolidirati naše organizacije. Zato bo nadaljevalo s svojim

delom tudi sedaj, po končani bitki. Jačali bomo svoje organizacije, zlasti pa gledali, da razširimo med nami »Delavsko Politiko«. »Delavska Politika« se nam je prikupila, vsi jo radi čitamo, to dokazuje obenem kako nam je bil tak list potreben. Delo za razširjenje našega dnevnika bomo sedaj sistematično vodili, in prepričani smo, da bomo tudi pri tem lepo uspeli.

Velenje.

Zadnjič se je v listu, ki izhaja samo zato, da napada socializem in socialistično gibanje nekdo spravil na Delavsko zbornico in na tajnika te zbornice. Za tem znamenitim napadom tiči znameniti Martinšek. Vendar moramo povedati, da je ravno sedaj, ko se izdeluje pravilnik bratovskih skladnic pravi čas, da se reši vprašanje rudarskega zavarovanja. Pa je ravno ta človek, ki tako rad piše o napakah drugih, pri seji glavne skupščine bratovskih skladnic stavil predloge, ki so ti tozadevnim delavskim zahtevam. Kako taksirati tako početje tega znamenitega dopisnika. Ta dopisnik dobro ve da delavci zahtevajo izplačevanje rezervnega deleža, ako poteče doba, pa je on menda uprav zato delal v tem pogledu težave s svojim predlogom. Pa še nekaj: Ljudje, ki stojijo za tem dopisnikom, n. pr. Pevec in Znoj sklicujejo sestanke, katere k sreči poseča presneto malo ljudi, pa pripovedujeta in namigujeta na teh sestankih, da pri bratovskih skladnicah ni vse v redu; čenčajo to in ono, samo da vzbudijo sum med delavstvom. Ko vedo, da njihove laži ne more nihče kontrolirati in ovreči, pravijo celo, da ni z denarjem pri teh skladnicah vse v redu. In glej, baš ti ljudje sede v odboru skladnic, baš oni delajo red in so odgovorni za red. Kaka morala je to? Na odborovih sejah pravijo, da je vse v redu, okrog pa govori drugič. Komu služijo ti ljudje. Delavstvo ne bo tako neodkrito, očito sovražno in drugim svrham služee početje dolgo trpelo. Tudi pravi ta dopisnik na drugi strani, da so odborniki krivi, da se ni pravočasno zvišalo prispevkov. Vsi vemo pa, da se je zahtevalo, da se vprašanje uradi z zakonom, da se zavaruje vpokojeince in da so baš zastopniki naših organizacij izvršili vse delo v tem pravcu. Taka je resnica, in kdor drugo trdi, zavestno laže, zavestno služi nasprotnikom delavstva, zavestno pomaga kapitalistom.

Širite »Del. Politiko«!

Priznana najsolidnejša domača tvrdka
JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta 3.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, raglanov, površnikov, dežnih plaščev etc. po izredno nizkih cenah. Lastni krojaški atelje.

Točna postrežba! —: Solidne cene! 95

Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mes. odplačila.

Čevlje

na obroke proti jamstvu do-bite pri tvrdki M. Trebar, Ljubljana, sv. Petra cesta 6. 96

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretno raznašalec oz. kolporterje. Oglasiti se je pisмено na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 28

BERITE!

Lovro Kuhar: Povesti.

Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.

Zadružni koledar za leto 1926.

„Pod lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se: Zadružna založba v Ljubljani. Aleksandrova 5 7

V Samopomoči je rešitev!

Pristopite
za člana občekorist. stavb. in kreditne zadruga

„STAN IN DOM“

Oglejte si
njeno prvovrstno kolonijo ob Tržaški cesti
v Ljubljani

Delež Din 250.—

Pristopnina Din 50.—

Začasno je zadružna pisarna v „Zadružni banki“ Aleksandrova 6. 5

Predno se zavaruješ

za življenje ali predno zavaruješ svojo hišo, pohištvo, svoje polje, svojo delavnico
vprašaj za svet

„Splošno zavarovalno zadrugo“ v Ljubljani

ALEKSANDROVA CESTA STEV. 5 levo

I. Z. Z. O. Z.

ALEKSANDROVA CESTA STEV. 5 levo